

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft enkele uitgaven op ornithologisch gebied gepubliceerd op diskette. De gegevens van deze uitgaven zijn alleen toegankelijk met speciale programma's, die overigens wel worden bijgeleverd. De betreffende uitgaven zijn de *'Nederlandse naamlijst van Holarctische vogels'* en het *'Ornithologisch Basisregister'*. Behalve deze twee ornithologische uitgaven heeft het CBS ook nog *'Namen en coderingen flora en fauna 1994'* uitgegeven.

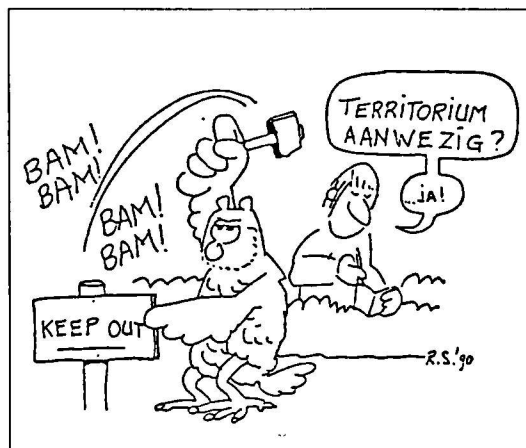
Rob Kole

Ornithologische uitgaven van het CBS op diskette

De *'Nederlandse naamlijst van Holarctische vogels'* bevat de Nederlandse namen van vogels die voorkomen in het holarctisch gebied. Dit omvat het gehele ten noorden van de tropen gelegen gedeelte der aarde. In 1988 verscheen de voorlopige Nederlandse naamlijst van Holarctische vogels (Van Duuren, Van IJzendoorn & Osieck, 1988). De nu gepubliceerde lijst is een opvolger van de lijst uit 1998 en is bedoeld als een nieuwe standaard voor de Nederlandse namen van vogels. Voorlopig is deze uitgave alleen op diskette uitgebracht. De samenstellers hopen dat met het uitkomen van deze lijst de komende jaren een zekere stabiliteit in de Nederlandse namen van vogels zal ontstaan. De gebruikers van deze uitgave mo-

gen voor eigen of intern gebruik kopieën van de diskettes maken. Wel is men verplicht bij gebruik van de gegevens de bron te vermelden. De uitgave is een prima initiatief, dat er hopelijk toe zal bijdragen dat de gewij-

De uitgave bevat gegevens van 2050 vogelnamen. Daarvan hebben 1979 namen betrekking op een soort en 71 op ondersoorten. De publikatie bevat twee afzonderlijke lijsten, namelijk een lijst met soorten en ondersoorten en een lijst met alle vogelfamilies van de wereld.

zigde namen snel ingeburgerd zullen raken.

De *soortenlijst* bevat de volgende gegevens: volgordenummer, wetenschappelijke (onder-)soortnaam, Nederlandse (onder-)soortnaam, Euringnummer, familienummer, status voorkomen, wijziging (ten opzichte van de lijst uit 1988). De code voor de status geeft aan of de soort als inheems voor Nederland wordt beschouwd. De lijst bevat

gegevens van 433 inheemse soorten.

De *lijst van familienamen* bevat namen van alle vogelfamilies van de wereld, dus met inbegrip van de families waarvan geen vertegenwoordigers in Nederland voorkomen. Van deze 189 families zijn de volgende gegevens opgenomen: familie-nummer (een code die kan worden gebruikt voor sorteren en selecteren), wetenschappelijke (sub-)familienaam, Nederlandse (sub-)familienaam.

Van zeventien families is de Nederlandse naam gewijzigd. De soorten waarvan de Nederlandse naam is gewijzigd (474 soorten en vijf ondersoorten) of de soorten die niet in de voorlopige lijst voorkwamen zijn met behulp van codes duidelijk gemarkeerd. De laatste groep betreft (onder-)soorten waarvan het voorkomen in de Holarctis inmiddels is vastgesteld (29 soorten en tien ondersoorten). Een aantal recente wijzigingen van Nederlandse na-

men is nog niet overgenomen in het Ornithologisch Basisregister. Uit een toelichting blijkt dat het gaat om de namen die staan vermeld in Tabel 1.

Ornithologisch Basisregister
Het Ornithologisch Basisregister is een bestand waarin een groot aantal gegevens over vogelsoorten in Nederland bijeengebracht is. De gegevens zijn afkomstig uit verschillende bronnen en hebben betrekking op de naamgeving, de oecologie, de taxonomie, de geografie en de fenologie van 358 vogelsoorten. Het Ornithologisch Basisregister is toepasbaar bij de controle en oecologische analyse van avifaunistische gegevens. Dit register is een eerste versie van een meer omvangrijke uitgave waarin eveneens gegevens van trends van de aantallen en dergelijke zullen worden opgenomen. Dit laatste register zal in samenwerking met Samenwerkende Organisaties Vogelonderzoek in Nederland

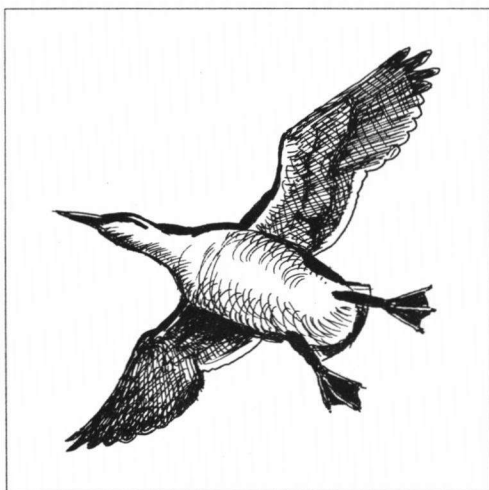
(SOVON) in 1995 worden uitgegeven.

De gegevens in het Ornithologisch Basisregister zijn ondergebracht in negen rubrieken. Dat zijn:

- namen: Euringnummer, toetscode, Nederlandse naam, wetenschappelijke naam, Engelse naam, Duitse naam, Franse naam, Spaanse naam.
- taxonomie: familienummer, subfamilienummer, genusnummer, soortnummer, ondersoortnummer.
- status: Rode lijst, Natuurbeleidsplan, broedvogelmonitoringproject, punt-transektellingen-project.
- ecologie: oecologische groep
- populatie: paren minimaal 1973-1977, paren maximaal 1973-1977, paren minimaal 1979-1985, paren maximaal 1979-1985.
- trekstatus: trekstatus broedvogels, trekstatus niet-broedvogels, overwinteringsgebied.
- broedgegevens: broedgebied, broedvogel Nederland, presentie, broedbiotoop, begin van de broedtijd, eind van de broedtijd, broedduur, minimum aantal eieren, normaal aantal eieren, maximum aantal eieren, minimum aantal legsels, normaal aantal legsels, maximum aantal legsels, nesthoogte, hollenbroeder, koloniebroeder, nestperiode, nestvlieders.
- morfologie en demografie: geslachtsrijp, maximum leeftijd, overlevingspercentage, onvolwassen kleed, gewicht mannetje, gewicht vrouwtje, vleugellengte mannetje, vleugellengte vrouwtje.
- voedsel: zaden, bessen, grassen, waterplanten, groene plantedelen, vissen, vogels, reptielen, amphibieën, zoogdieren, eieren, aas, insecten,

Tabel 1 - Verschillen tussen Nederlandse namen in deze lijst en die in het Ornithologisch Basisregister

Nederlandse naam in deze publikatie	Nederlandse naam in Ornithologisch Basisregister
Jan Van Gent	Jan van Gent
Koningseider	Koningseidereend
Stellers Eider	Stellers Eidereend
Amerikaanse Zwarte Zeeëend	Pacifische Zwarte Zeeëend
Kleine Goudplevier	Aziatische Goudplevier
Engelse Kleine Mantelmeeuw	Britse Kleine Mantelmeeuw
Kortsnavelzeekoet	Dikbekzeekoet
Tortelduif	Zomertortel
Cettis Zanger	Cetti's Zanger
Graszanger	Waaierstaartzanger
Oostelijke Bergfluit	Balkanbergfluit
Siberische Tjiftjaf	Oostsiberische Tjiftjaf
Scandinavische Tjiftjaf	Noordse Tjiftjaf
Gaai Vlaamse	Gaai
Grijze Junko	Grijze Junco
Baltimore-oriool	Noordelijke Oriool

Zeekoet

waterinsekten, bodeminsekten, spinnen, mijten, slakken, wormen, schelpdieren, schaaldieren, overige.

De gegevens kunnen worden opgevraagd voor één of meer vogelsoorten, maar selectie is ook mogelijk voor een aantal specifieke groepen soorten, waarbij het mogelijk is binnen zo'n groep alsnog te kiezen voor alle soorten of voor een aantal soorten uit de betreffende groep. Er kan worden gekozen uit de volgende groepen:

- broedvogels van Nederland
- soorten van het Broedvogel Monitoring Project (BMP)
- soorten van het Punt-Transect Tellingen (PTT) project
- oecologische groepen (bijvoorbeeld soorten van zoutwater, zoetwater, wad & strand, moerassen, ganzen & zwanen)
- belangrijke families
- trekstatus broedvogels (bijvoorbeeld zomervogels of standvogels)
- trekstatus niet-broedvogels (bijvoorbeeld wintergasten of doortrekkers)

Zoals reeds opgemerkt, zijn de gegevens van beide uitgaven slechts toegankelijk met behulp van de bijgeleverde programma's. Met behulp daarvan kun-

nen de gegevens worden gesorteerd of men kan daarmee selecties maken en slechts een beperkt aantal specifieke gegevens opvragen. De resultaten van deze bewerkingen kunnen vervolgens op het scherm worden getoond of opgeslagen in een uitvoerbestand. Voor het aanmaken van zo'n uitvoerbestand zijn diverse opties mogelijk en u kunt, desgewenst, de gegevens verder gebruiken of

bewerken met veel gebruikte softwarepakketten, zoals Lotus of Dbase.

Namen en coderingen van flora en fauna

Deze uitgave is een publikatie waarin namen en coderingen van hogere planten, mossen, korstmossen, kranswieren, paddestoelen, slijmzwammen, dagvlinders, vissen, amfibieën, reptielen, loopkevers, vogels en zoogdieren van Nederland voorkomen. Deze soortenlijst is vooral bedoeld als standaard voor uitwisseling van gegevens met betrekking tot plante- en diersoorten. De gegevens zijn afkomstig uit diverse bronnen. Voor elke soort (taxon) worden de groepscode, soortcode, wetenschappelijke naam, Nederlandse naam en auteursnaam vermeld.

De prijs van de 'Nederlandse naamlijst van Holarctische vogels' is f 25,00. Het 'Ornithologisch Basisregister' kost eveneens f 25,00 en de prijs van 'Namen en coderingen van flora en fauna' is f

50,00. De prijzen zijn inclusief BTW, maar exclusief de verzendkosten. De diskettes zijn te bestellen bij het Centraal Bureau voor de Statistiek, Afdeling Uitgeverijzaken, kamer P003, postbus 4481, 6401 CZ Heerlen.

Voor verdere inlichtingen over de Nederlandse naamlijst van Holarctische vogels kunt u contact opnemen met L. van Duuren (CBS), postbus 959, 2270 AZ Voorburg, tel. 070 - 33 74 200. Voor inlichtingen over het Ornithologisch Basisregister kunt u contact opnemen met B. Daemen, CBS afdeling Natuurlijk Milieu, Voorburg, tel. 070-33 74 210.

Literatuur:

Berg, A.B. van den & C.A.W. Bosman, 1994. Lijst van Nederlandse vogels. Santpoort-Zuid.

Duuren, L. van, E.J. van IJzendoorn & E.R. Osieck, 1988: Voorlopige Nederlandse naamlijst van Holarctische vogels. Centraal Bureau voor de Statistiek, Stichting Dutch Birding Association & Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels. Voorburg & Heerlen, Amsterdam, Zeist. (diskette)

Duuren, L. van, E.J. van IJzendoorn & E.R. Osieck, 1994: Nederlandse naamlijst van Holarctische vogels, Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen (diskette).

Roselaar, C.S., 1991: Lijst van alle vogelsoorten van de wereld. In: C.M. Perrins. Geïllustreerde encyclopedie van de vogels, een compleet overzicht van alle vogelsoorten van de wereld. M & P Uitgeverij, Weert, bladzijden 366-412.

